

Jak souvisí Místní školská správa a Model Eduzměna

Ondřej Matějka, Nadační fond Eduzměna

Vladimír Srb, Partnerství 2030+

9. 4. 2026

Oba modely mají stejný účel a má smysl je propojovat

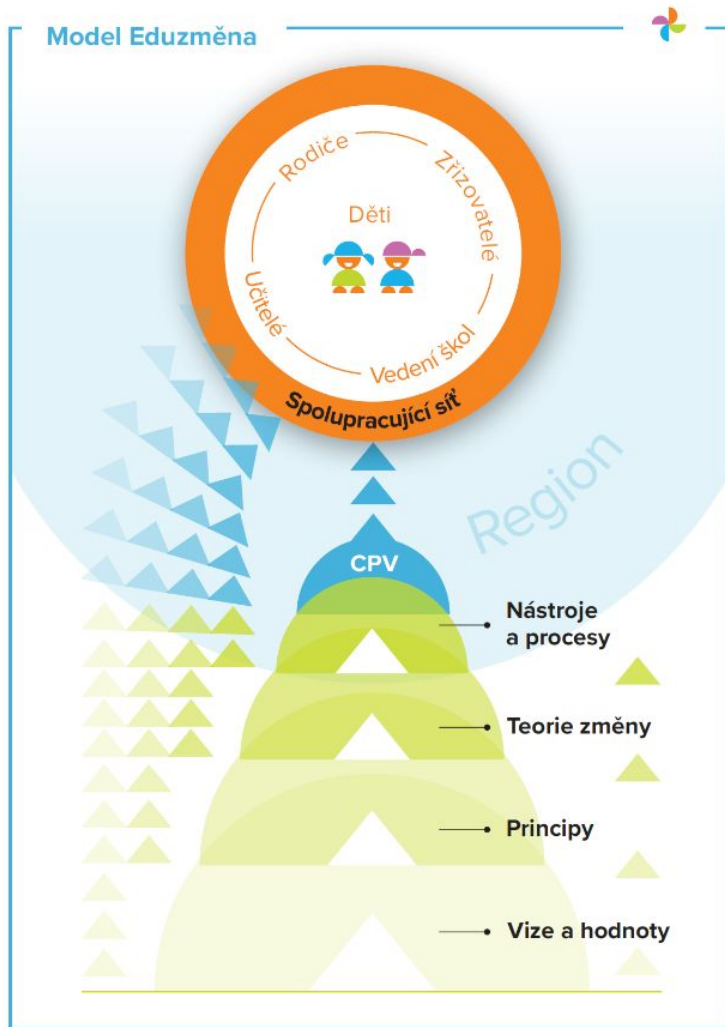
Každý model popisuje něco jiného a synergického

Model Eduzměna

- **Jde o model komplexní podpory rozvoje místního školství nezávislý na konkrétní právní formě.**
- Více než pět let se realizuje na jednom území a více než dva roky na dalším.
- Zkušenost s propojováním celého regionu a vytvářením regionální strategie pro rozvoj škol, která umožňuje koordinaci na základě sdílených cílů v území.
- Pětileté zkušenosti z pilotáže Modelu Eduzměna je možné využít během realizace Místní školské správy.

Model Eduzměna

Průvodci

Zřizovatelé

Ředitelé

Učitelé

Rodiče

Děti

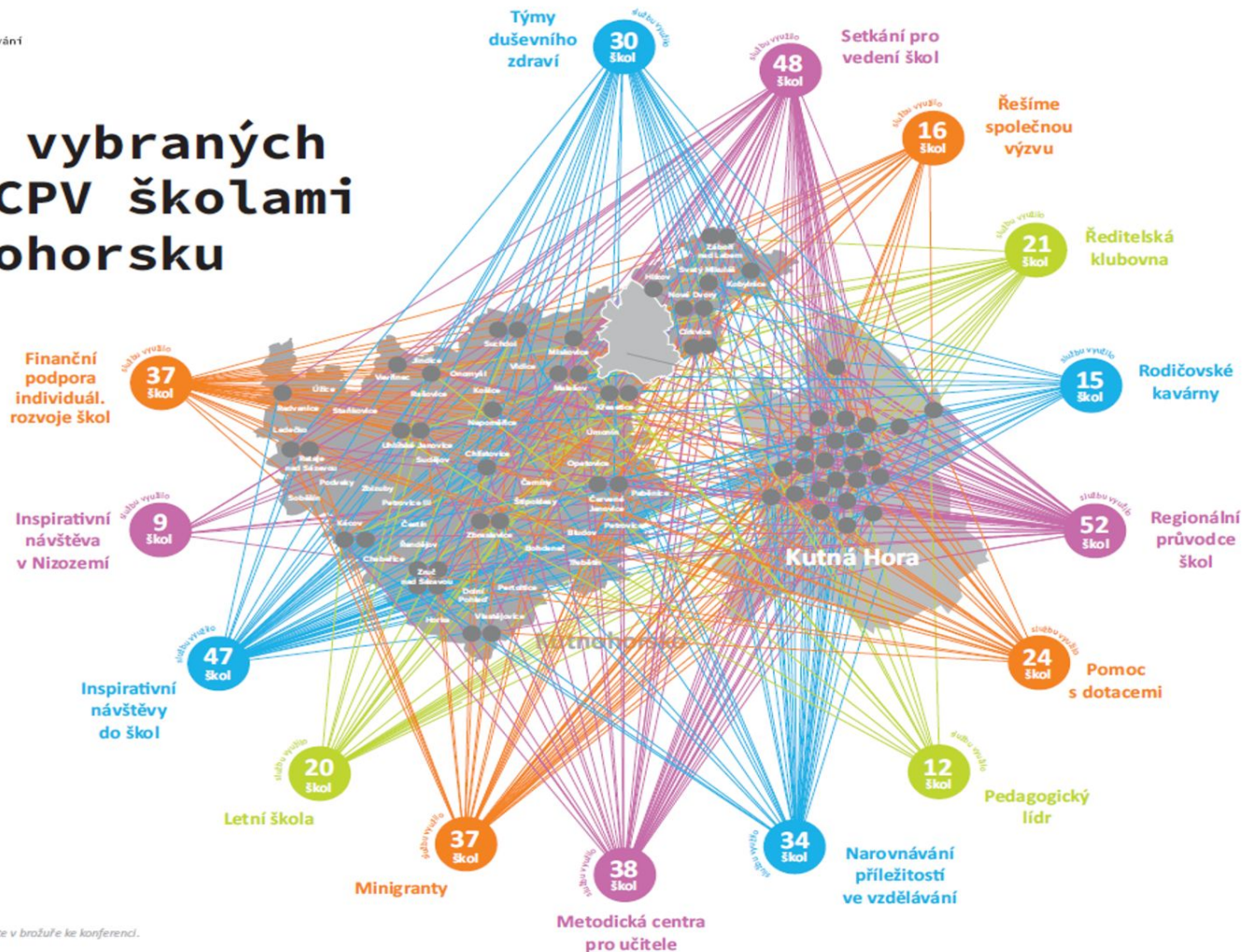
REGIONÁLNÍ AKTÉŘI

Koordinátoři

Partnerství
pro vzdělávání
2030+

Využití vybraných služeb CPV školami na Kutnohorsku

Finanční podíl zřizovatelů

- 2023 první "Zbraslavická dohoda"
700 Kč/žák ZŠ
- 2024 druhá "Zbraslavická dohoda"
1000 Kč/žák ZŠ
300 Kč/žák MŠ
- 2025 třetí "Zbraslavická dohoda"
1000 Kč/žák ZŠ
300 Kč/žák MŠ

Místní školská správa

- **Jde o model místní veřejné správy v oblasti školství.**
- Popisuje rozdělení odpovědnosti a činností mezi aktéry veřejné správy (obce, školy, MŠMT) za účelem efektivního využívání dostupných zdrojů pro zlepšování vzdělávacích výsledků a rovných šancí. Vychází z možností platné legislativy.
- Zahrnuje nejen možnost podpory pro školy, ale také kompetence pro koordinaci místní strategie rozvoje školství a pro řízení zdrojů pro dosahování společných strategických cílů.

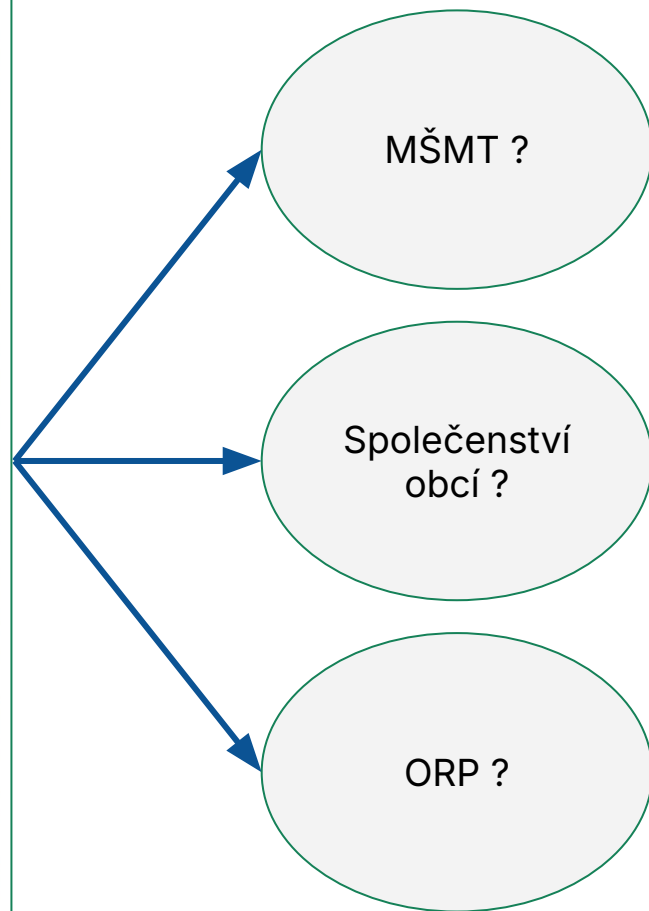

Obecný model místní školské správy (2023)

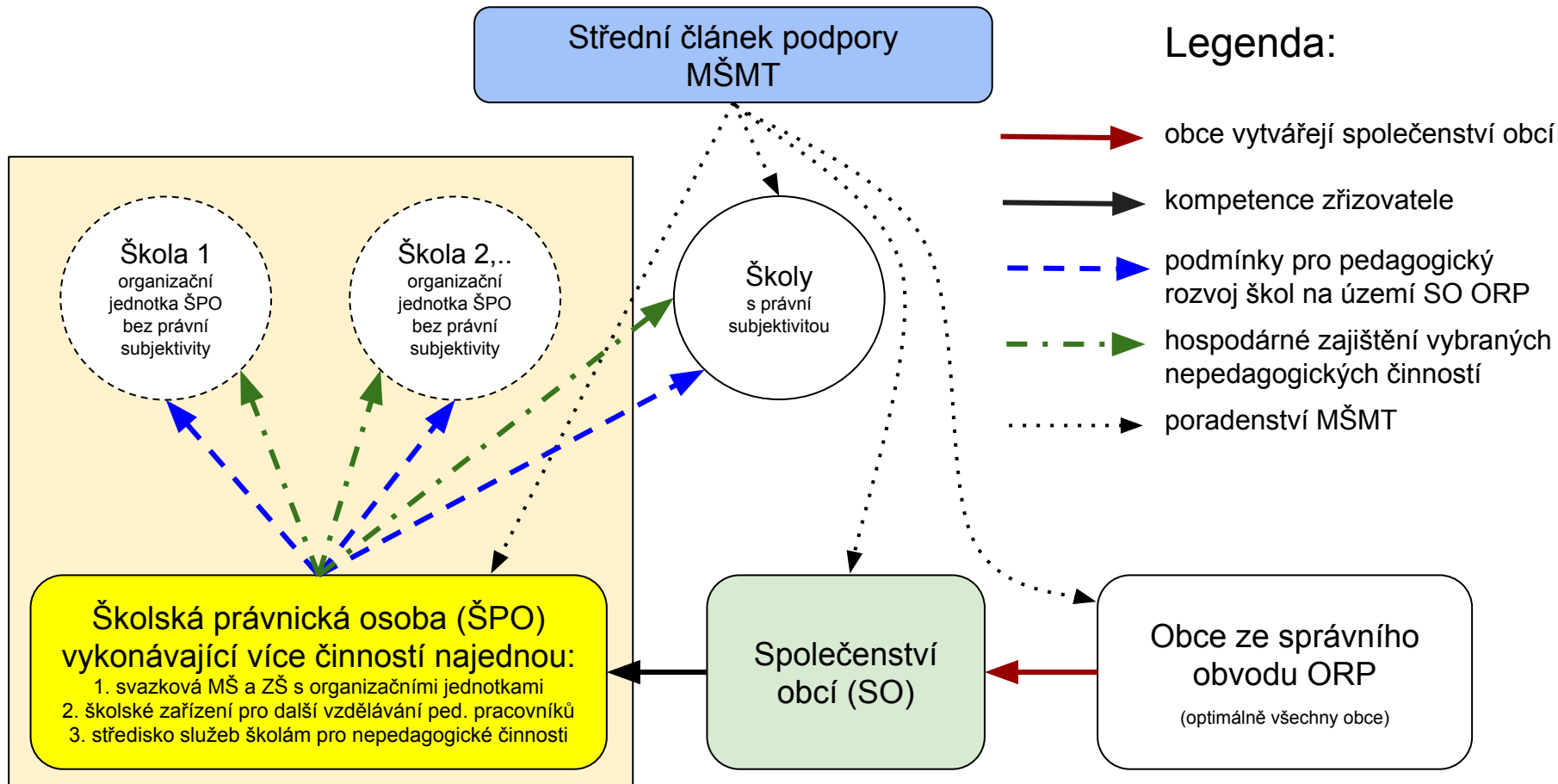

Konkrétní model (2025)

Parametr	Podrobnost/vysvětlení/příklad
1	V zákoně je určena instituce odpovědná za kvalitu vzdělávání v MŠ a ZŠ na území menším než kraj. Může být splněno například úpravou kompetencí již existující právní formy (např. školská právnická osoba zřizovaná více obcemi či svazkem obcí). Výběr konkrétního řešení je politické rozhodnutí v kompetenci MŠMT a MV ČR.
2	Správní obvod odpovídá existujícímu správnímu členění státu. Správní obvod instituce kopíruje hranice správního obvodu ORP nebo několika ORP, maximálně do velikosti okresu.
3	Spravuje školy s celkovým počtem 5 000 až 20 000 dětí a žáků. Je zajištěna efektivní velikost jak z hlediska hospodárnosti, tak z hlediska účinného pedagogického leadershipu.
4	Působí plošně. Je zaručeno 100% pokrytí všech škol v daném správním území i v celé ČR. Nestane se, že některá veřejně financovaná škola bude vynechána.
5	Odpovídá za územní pedagogický leadership. Instituce odpovídá za plán územního pedagogického rozvoje, odborné vedení pedagogické spolupráce škol, organizaci efektivního profesního učení pedagogů, rozvoj pedagogických lídrů, vedení evaluačních rozhovorů se řediteli, systém přípravy budoucích ředitelů apod. Specifikace je právně zakotvena.
6	Odpovídá za minimalizaci nepedagogické zátěže ředitelů a učitelů. Instituce odpovídá za to, že ředitelé škol věnují většinu svého času pedagogickému vedení. Odpovídá za nepedagogické provozní záležitosti škol (sdílený provozní ředitel, sdílení provozní zaměstnanci). Na základě pověření od zřizovatelů může spravovat také jejich majetek využívaný školami.
7	Má pravomoce ve vztahu k ředitelům jakožto hlavním pedagogickým lídrům škol. Instituce má pravomoce nutné pro výkon své působnosti ve vztahu k ředitelům (například výběr ředitelů, hodnocení a odměňování apod.). Předpokládá se také participace obcí, nikoli však jejich rozhodovací pravomoc.
8	Má pravomoce činit opatření nutná pro zajištění rovných šancí. Například pravomoc ovlivňovat spádové obvody, ovlivňovat financování škol, vytvářet podpůrné programy pro znevýhodněné žáky, organizovat územní projekty, apod.
9	Instituce má přiměřené personální kapacity ve svém ústředí. Minimálně 16–20 pracovních úvazků na průměrně velké ORP (5000 žáků), z toho min. 25% na pedagogický leadership.
10	Instituce je přiměřeně financována z rozpočtu regionálního školství. Minimálně 2,5 až 3% z celkových nákladů na provoz spravovaných škol a školských zařízení.

Efektivní správa škol prostřednictvím společenství obcí (ESSO)

Model ESSO

- Odpovídá záměru MV ČR i MŠMT
 - Předmětem činnosti SO je “zajišťování koordinace veřejných služeb na území členských obcí a strategického rozvoje tohoto území”
 - mateřské a základní školství
 - sociální služby
 - zdravotnictví
 - doprava, ...
 - Poslední výzva MŠMT pro projekty MAP podporuje přípravu na tento model.

Zkušenosti z pilotáže Modelu Eduzměna užitečné pro ESSO

- Více než pět let zkušeností z doposud nejkomplexnější podporou škol na území ORP.
- Víme, kam až lze dojít v podpoře škol na bázi dobrovolnosti, a jak lze na základě toho proměnit nejen školy, ale také spolupráci místních aktérů v kontextu ORP.
- Model Eduzměna má zkušenosti:
 - s vyhodnocováním dopadů svého působení na vzdělávací výsledky a rovné šance dětí a žáků;
 - s překonáváním řady externě způsobených krizí s velkým dopadem na školy (COVID, ukrajinská krize, ...);
 - z procesu vyjednávání regionální dohody zřizovatelů o finanční podpoře vzdělávání.

Co umožňuje model ESSO nad rámec pilotu Modelu Eduzměna

- Ředitel ŠPO odpovědný za koordinaci pedagogické spolupráce škol na daném území a za sdílení nepedagogických činností financován ze státního rozpočtu.
- Model umožňuje postupnou organizační integraci škol do organizačních jednotek ŠPO.
- Ředitelé integrovaných škol nemají povinnosti statutárního orgánu a mohou věnovat více času pedagogickému vedení školy.
- Umožňuje využívat finanční zvýhodnění pro svazkové základní školství (navýšení školského RUD o 20%, tj. o 7200,- Kč ročně na žáka).
- Model ESSO je možné výhledově rozšířit plošně prostřednictvím reformy veřejné správy.

Aktuální limity obou modelů

Limity obou modelů

- Rozhodnutí o realizaci závisí na schopnosti desítek obcí z daného území dohodnout se na podpoře rozvoje školství jako trvalé společné prioritě.
- Plnohodnotná realizace je závislá na ochotě obcí významně a trvale financovat pedagogický rozvoj škol z příjmů obcí formou dobrovolného ročního příspěvku.
- Existuje riziko, že budou oba modely dlouhodobě a účinně realizovány pouze na strukturálně dobře připravených územích, a nikoli tam, kde mají školy největší problémy.
- Modely doposud v praxi nedosáhly fáze prokazatelného zlepšení vzdělávacích výsledků žáků a pokračují ve svém vývoji.

Limity obou modelů

- Model ESSO by mohl vytvořit formální odpovědnost pro řízení školství v územích, kde ještě nejsou vytvořeny odborné a personální kapacity.
- Přístup Eduzměny by mohl vytvořit regionální kapacity, které zůstanou nevyužity kvůli omezeným formálním kompetencím.

Od roku 2026 chceme začít propojovat zkušenosti z pilotáže Modelu Eduzměna s novými možnostmi modelu ESSO

Společný vývojový úkol Nadace Eduzměna a Partnerství 2030+

Zkušenosti z pilotáže modelu Eduzměna je možné dobře propojit s novými možnostmi, které přináší model ESSO. Jde o odborný vývojový úkol.

Otázky ke společnému řešení:

1. Jak konkrétně propojit zkušenosti z pilotáže Eduzměny a model ESSO?
2. Jak uplatnit nové možnosti modelu ESSO, který dosud nebyl vyzkoušen?
3. Jak zohlednit unikátní zkušenosti místních aktérů a vyvinout funkční řešení společně s nimi?

Podmínky pro propojení obou modelů

Hlavní podmínkou je zájem místních aktérů.

První zájemci:

- Šlapanicko
- Voticko

Děkujeme za pozornost!

Ondřej Matějka, Nadační fond Eduzměna

Vladimír Srb, Partnerství 2030+

9. 4. 2026

Partnerství
pro vzdělávání
2030+

eduzměna
nadační Fond

ON-LINE KONFERENCE

Jak spolu souvisí Místní školská správa a Model Eduzměna?

9. 4. 2026

Silvie Pýchová

Zdeněk Slejška

Ondřej Matějka

Vladimír Srb

Jiří Hrubý

Viktor Liška